

Det ærede Medlem anførte, at naar Landarbejderne kunde komme her og faa Hjælp til at komme i Besiddelse af et saadant lille Hjem, saa kunde enhver Skomager-svend ogsaa komme, og Spørgsmaalet om Byarbejderne er senere blevet berørt af to ærede Medlemmer, bl. a. af det ærede Medlem, der sidst havde Ordet; der synes fra deres Side at være et Ønske om, at der fra Lovgivningsmagtens Side kunde gøres noget for Byarbejderne. Jeg vil med Hensyn til det Spørgsmaal, her er draget frem, sige, at der er jo allerede gjort noget for Byarbejderne gennem forskellige Love om Laan til Opførelse af Arbejderboliger, noget, der har et tilsvarende Formaal, som den foreliggende har. Den ærede Formand hørte jeg ved Mødets Begyndelse i Dag bebude et Forslag, der ganske sikkert kommer til Behandling i de nærmeste Dage, vedrørende dette Spørgsmaal. Det er jo ingenlunde saaledes, at der kun haves Øje for Landarbejderne, men der haves ogsaa Øje for Byarbejderne, naar det gælder om at hjælpe dem til en mere selvstændig Stilling end den, de nu leve under.

Der er fra enkelte Medlemmers Side rettet forskellige Indvendinger mod det foreliggende Forslag. Det ærede 3die Medlem for 8de Kreds (Breinholt) savner nogle Bestemmelser i § 4 angaaende Jordloddernes Beliggenhed og deres Vejforbindelse, og han udtalte Ønsket om, at der maatte ske en Ændring, hvad dette Spørgsmaal angaar. Jeg vil dertil sige, at jeg tror ikke, det er nødvendigt at foretage nogen Forandring i § 4 derom, idet der i § 8 findes Bestemmelser i denne Retning. — For øvrigt have de Indvendinger, der ere fremsatte mod Forslaget, væsentlig samlet sig om et enkelt Punkt, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt vi skulle blive staaende ved en aarlig Udlaanssum af 2½ Million, eller vi skulle gaa op til 3 Mill. Det ærede Medlem (Hage), der først havde Ordet i Dag, og senere adskillige andre Talere, have yttret Betænkelighed ved at gaa op til 3 Millioner Kr., og navnlig er det blevet anført, at naar vi blive staaende ved 2½ Mill. Kr. om Aaret, vil det svare til, hvad vi have i den gældende Lov, 2 Mill. Kr., nemlig naar der anstilles Sammenligning med at Jordloddernes Laaneværdi sættes op fra 4,000 Kr. til 5,000 Kr. Jeg vil over for disse Udtalelser sige, at jeg meget vilde beklage, om det høje Ting ikke vilde kunne slutte sig til Forslaget om de 3 Mill. Kr. Sagen er jo den, at under Forhandlingerne i det

andet Ting er der foretaget en ret indgribende Ændring i Forslaget med Hensyn til dem, der kunne komme ind under Loven og nyde de Begunstigelser, den indeholder. Det er en Forandring i § 2 — jeg nævnedes det før i mine Bemærkninger ved Begyndelsen af Forhandlingerne — nemlig Bestemmelsen om, at mindre Landhaandværkere, Teglværksarbejdere og lignende, som delvis ernære sig ved Landbrugsarbejde, ogsaa kunne faa disse Statslaan. Det er en ret betydelig Udvidelse, der her er sket, og jeg har ikke noget mod det, tværtimod, jeg anser det for ønskeligt, om disse Folk, der ganske sikkert meget ofte leve under ret vanskelige og tarvelige Forhold, ogsaa kunde drage Nytte af denne Lov. Men naar jeg ikke, da jeg udarbejdede Lovforslaget, gik saa vidt at tage dem med, var det alene af den Grund, at jeg var bange for, at Midlerne ikke skulle strække til, og at Følgen altsaa skulde blive den, at for hver Landhaandværker, vi toge med i Loven og gave Laan efter den, skubbede vi en Landarbejder ud. Det tror jeg, vil blive Resultatet, hvis vi blive staaende ved de 2½ Mill. Kr., og det synes jeg ikke er rigtigt. Gaa vi derimod op til de 3 Mill. Kr. om Aaret, kan der oprettes ca. 110 Huse mere, og denne Forøgelse tror jeg vil være i Stand til at erstatte de Huse, som Landhaandværkerne ellers vilde tage fra Landarbejderne. Jeg vil derfor meget henstille til det høje Ting ikke at foretage nogen Nedsættelse af det Beløb af 3 Mill. Kr., som her er foreslaaet.

Det ærede 10de kongevalgte Medlem (Hage) nævnedes Spørgsmaalet om, hvorvidt Havebrugere kunne falde ind under Loven, og han udtalte, at det jo netop var ønskeligt, om en Del af disse smaa Jordbrug kunde blive drevne havemæssigt. Det har jeg selvfølgelig ikke noget imod, om de bleve drevne havemæssigt, idet det jo ganske sikkert meget ofte kan give større Indtægter; men saaledes som den gældende Lov er affattet, tror jeg ikke, det kan lade sig gøre at Havebrugere kunne komme i Betragtning. Jeg tror ikke, de kunne henregnes til Landarbejdere, og det er jo en Lov, der alene gælder for Landarbejdere. Saaledes som Lovforslagets § 2 nu er affattet, kunne derimod Havebrugere, der delvis ernære sig ved almindeligt Landbrugsarbejde, komme ind under Loven og nyde godt af dens Bestemmelser.

Saa er der endnu et enkelt Spørgsmaal, som jeg skal gøre nogle Bemærk-